

Силабус навчальної дисципліни
«Фахова практика»

Спеціальність	103 «Науки про Землю»
Освітня програма	Геологія нафти і газу
Освітній рівень	Перший(бакалаврський)
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	Українська
Курс / семестр	4 курс, 8 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	6
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Самостійна робота - 180 год.
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік
Кафедра	Кафедра буріння та геології, 415ф, 412ф, https://nupp.edu.ua/page/kafedra-burinnya-ta-geologii.html
Викладач (-і)	Винников Ю.Л., д.т.н, професор Вовк Марина Олександрівна, старший викладач
Контактна інформація викладача (-ів)	Винников Ю.Л. yunnykov@ukr.net Вовк М.О. marunacor@ukr.net
Дні занять	За розкладом, відповідно до графіку навчального процесу
Консультації	аудиторія 415 ф, 412 ф, відповідно до графіку

Мета – є оволодіння сучасними польовими методами та методиками геологічних та лабораторних досліджень, ознайомлення з формами організації та засобами праці в геологічній галузі, формування у студентів професійних вмінь, навичок для прийняття самостійних рішень під час роботи в конкретних виробничих умовах, творчого використання своїх знань в практичній діяльності.

Завдання спрямовані на формування у студентів компетентностей:

- K03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- K04. Знання та розуміння області наук про Землю та розуміння професійної діяльності.
- K08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
- K09. Здатність працювати в команді.
- K14. Здатність застосовувати базові знання фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні Землі та її геосфер.
- K15. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах.
- K16. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні геосфер, геологічних процесів та об'єктів.
- K18. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.
- K20. Здатність самостійно досліджувати мінерали, гірські породи, нафту і газ, буровий розчин, геологічні тіла та об'єкти в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і звітувати про результати.
- K21. Здатність до планування, організації та проведення досліджень, підготовки звітності.
- K25. Здатність використовувати профільні знання й практичні навички щодо аналізу типів та особливостей родовищ і покладів нафти і газу та оцінювання колекторських властивостей гірських порід.
- K26. Здатність використовувати профільні знання й практичні навички в галузі пошуку і розвідки нафтових і газових родовищ, геологічного супроводу розробки та експлуатації родовищ вуглеводнів.
- K27. Здатність використовувати профільні знання й практичні навички щодо визначення при геолого-економічному оцінюванні родовищ та покладів вуглеводнів

Результати вивчення навчальної дисципліни –

- ПР01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю.
- ПР04. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в області наук про Землю, геології, геології нафти і газу.
- ПР05. Вміти проводити польові та лабораторні дослідження.
- ПР08. Обґрунтовувати вибір та використовувати польові та лабораторні методи для аналізу природних та антропогенних систем і об'єктів, у тому числі геологічних об'єктів та гірських порід, порід-колекторів, вуглеводнів.
- ПР09. Вміти виконувати дослідження геосфер за допомогою кількісних методів аналізу.
- ПР11. Впорядковувати і узагальнювати матеріали польових та лабораторних досліджень геологічних об'єктів та гірських порід, порід-колекторів, вуглеводнів.
- ПР12. Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи геологічних наук, зокрема геології нафти і газу.
- ПР13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації, звіти та повідомлення.
- ПР15. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.
- ПР16. Знати нормативно-правові основи проведення геологорозвідувальних робіт, у тому числі на нафту і газ, законодавства України в галузі геології й надрокористування.
- ПР17. Визначати за геологічним розрізом потенційні місця накопичення вуглеводнів, виділення порід-колекторів; формувати вихідні дані для моделювання та прогнозування геологічних процесів за результатами розвідки.
- ПР18. Знати та розуміти методи оцінювання геолого-економічних умов родовищ паливно-енергетичної сировини; аналізу та підрахунку складу та запасів нафти і газу на основі геохімічних досліджень вуглеводнів та органічних сполук.

Передумови для навчання

Попередньо опановані дисципліни: “Загальна геологія з основами геоморфології”, “Матстатистика та обробка геологічних даних”, “Основи гідрогеології”, “Геофізика та інтерпретація даних ГДС”, “Мінералогія з основами кристалографії”, “Структурна геологія та геокартування”, “Геологорозвідувальна справа”, “Петрографія та літологія”, “Геотектоніка та регіональна геологія”, “Економічна геологія”, “Нафтогазопромислова геологія”, “Прогнозування, пошуки та розвідка родовищ нафти і газу”, “Практика з загальної геології з елементами топографії”, “Практика по вивченню процесів буріння”, “Практика геологозйомочна”.

Зміст та завдання практики

1. Ознайомити студентів із завданням та програмою практики та іншою необхідною – документацією (щоденний практики, направлення на практику, договір із організацією).
2. Проходження інструктажу з техніки безпеки та охорони праці.
3. Ознайомлення з формою організації праці, методами і методиками проведення польових і камеральних робіт.
4. Закріплення знань та вмінь отриманих під час навчання за спеціальністю для отримання робочої професії в галузі геології: практика з польових досліджень; геологічна інтерпретація отриманих результатів з використанням геоінформаційних систем; вміння працювати з виробничо-технічною документацією району проходження практики тощо.
5. Збір фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи бакалавра.
6. Складання звіту та презентація отриманих результатів.

Базами практики можуть бути навчальні, виробничі і наукові підрозділи Університету, інститути НАНУ, інші наукові та освітні установи, підприємства, організації, установи будьякої форми власності в Україні та за її межами, які мають належні умови для проведення фахової практики. З базами практик укладаються договори про проходження практик студентами. Студенти-практиканти на термін проходження практики можуть бути зараховані на робочі місця або проходити її як стажери без надання робочого місця.

**Сторінка курсу
на платформі
Moodle**

Розміщено: робочу програму, силабус, матеріали та завдання для самостійної роботи студентів. <https://dist.nupp.edu.ua/course/index.php?categoryid=121>

Рекомендовані джерела

1. Байсарович І. М. Базові поняття екологічної геології / І. М. Байсарович, М. М. Коржнев, В. М. Шестопапов. – К., 2008. – 124 с.
2. Біленко Д. К. Основи геології і мінералогії / Д. К. Біленко. – К.: Вища шк., 2013.
3. Вижва С. А. Геофізичний моніторинг небезпечних геологічних процесів / С. А. Вижва. – К., 2004. – 23 с.
4. Іванишин В.С. Нафтогазопромислова геологія. – Львів: УкрДГРІ, 2004. - 648 с.
5. Диняк О.В. Практикум з інженерної геології: навч. посібник. / О.В. Диняк, А.В. Шостак. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2013. – 95 с.
6. Корнеєнко С.В. Методика гідрогеологічних досліджень: підручник. / geol.univ@kiev.ua, 2015 – 27 с.
7. Кошляков О.Є. Гідрогеологічне моделювання: Підручник. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2003. – 113 с.
8. Лукієнко О.І. Структурна геологія: Підручник. – К.: Видавництво ТОВ «КНТ», 2008 р., с.
9. Михайлов В.А., Курило М.В. та ін. Горючі корисні копалини України. Підручник. К.: КНТ, 2009. 376 С.
10. Маєвський Б., Євдошук М., Лозинський О. Нафтогазоносні провінції світу. – К.: Наук. думка, 2002. – 403 с.
11. Нафтогазопромислова геологія : підручник НЗ4 / О. О. Орлов, М. І. Євдошук, В. Г. Омельченко О. М. Трубенко, М. І. Чорний [та ін.]. – К. : Наук. думка, 2005. – 432 с
12. Павлов Г. Г. Петрографія: підручник / Г. Г. Павлов. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2014. - 527 с.
13. Прогнозування, пошуки та розвідка родовищ вуглеводнів. Підручник для ВНЗ / В.Г. Суярко. – Х.: Фоліо, 2015.

14. Роль напрямків нафтогазових робіт в поповненні розвіданих запасів вуглеводневої сировини. Питання розвитку газової промисловості України. **А.В.Вольченкова**. Зб. наук. праць УкрНДІ газу, вип. XXXIV. Харків, 2005
15. Свинко Й. М., Сивий М. Я. Геологія з основами палеонтології / Й. М., Свинко, М. Я. Сивий. – К.: Вища шк., 2005.
16. Сивий М. Географія мінеральних ресурсів України / М. Сивий, Є. Іванов, І. Паранько. – Львів : Простір М, 2013. – 683 с. 19. Стецюк В. В. Екологічна геоморфологія України: [навч. посібник] / В. В. Стецюк, Г. І. Рудько, Т. І. Ткаченко. – К. : Слово, 2010. – 368 с.
17. Світлицький В.М. Геологічні основи та теорія пошуків і розвідки нафти і газу: Навч. посібник для ВНЗ/ В.М. Світлицький, О.Р. Стельмах, І.В. Світлицька. – К.: Інтерпрес ЛТД, 2010. – 390 с .
18. Шевчук В.В., Кравченко Д.В. ГЕОМЕТРИЧНІ ОСНОВИ ГЕОЛОГІЧНОГО КАРТУВАННЯ. Навчальний посібник до нормативної навчальної дисципліни «Структурна геологія та геологічне картування» для студентів напрямку 6.040103 – «Геологія». – К.: ВГЛ «Обрії», 7 2007 – 122 с.

Інформаційні ресурси

1. Державне науково-виробниче підприємство «ДЕРЖАВНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ГЕОЛОГІЧНИЙ ФОНД УКРАЇНИ» (електронний режим доступу) <https://geoinf.kiev.ua/>
2. Інтерактивні карти <https://geoinf.kiev.ua/interaktivni-karti-specdozvoliv/> ,
3. Державна служба геології та надр України. Інвестиційний атлас надрокористувача. (електронний режим доступу) <https://www.geo.gov.ua/>
4. Кодекс України про надра (електронний режим доступу) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Постанова Про затвердження Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр (електронний режим доступу) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/432-97-%D0%BF#Text>
6. Постанова Про затвердження Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/432-97-%D0%BF#Text>

Система оцінювання результатів навчання

За результатами поточного контролю студент може отримати максимальну 70 балів, за результатами підсумкового контролю 30 балів; мінімальна сума балів, що дозволяє студенту бути атестованим з дисципліни - 60 балів.

Студенти під час проходження практики щодня ведуть щоденник спостережень. У ньому повинні бути відображені всі етапи проходження практики, з короткими коментарями. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Семестровий контроль студентів регламентується «Правилами модульно-рейтингового оцінювання знань із навчальної дисципліни», які затверджуються рішенням кафедри.

Більш детальна інформація щодо оцінювання наведена в робочій навчальній програмі дисципліни.

Накопичування балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Виконання практичних завдань, ведення щоденника практики	70
Складання та захист звіту	30
Максимальна кількість балів	100

Відповідність шкали оцінювання ЄКТС національній системі оцінювання та шкали оцінювання Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35 - 59	FX	незадовільно
1 - 34	F	

Політики навчальної дисципліни

Проходження практики потребує роботи з зразками гірських порід, лабораторним обладнанням, приладами та інформаційними джерелами, підготовки до практичних занять, виконання усіх завдань згідно з навчальним планом.

Рішення практичних завдань повинно демонструвати ознаки самостійності виконання здобувачем такої роботи, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Присутність здобувачів вищої освіти на практичних заняттях є обов'язковою, важливою також є їх участь в обговоренні всіх питань теми. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Більш детальну інформацію щодо компетентностей, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни (<https://dist.nupp.edu.ua/course/index.php?categoryid=121>).